

DECIZIE

22 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Voloh Alexandru,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Voloh Alexandru
împotriva Primăriei orașului Căușeni cu privire la repararea prejudiciului material și
încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, prin care a fost
admis apelul declarat de Primăria orașului Căușeni, casată hotărârea Judecătoria
Căușeni din 07 august 2015 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost
respinsă,

c o n s t a t ă :

La data de 15 aprilie 2015, Voloh Alexandru a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Primăriei orașului Căușeni cu privire la repararea prejudiciului
material și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 16 mai 2012, în jurul orelor
16.00 peste automobilul său de model Mercedes E/ 200, cu numerele de înmatriculare
XXXXX, parcat în spatele blocului locativ nr. 9 din str. Ștefan cel Mare, or. Căușeni
în care locuiește, de pe teritoriul grădiniței de copii nr.2 din or. Căușeni a căzut o
ramură de salcâm.

În rezultat automobilul a fost deteriorat, fapt confirmat prin procesul-verbal de
cercetare la fața locului din 16 mai 2012, întocmit de colaboratorii Comisariatului de
Poliție Căușeni și planșa ilustrativă anexată.

Menționează că în urma deteriorării automobilului i-a fost cauzat un prejudiciu
material în sumă de 31 721,60 lei, ce constă din cheltuielile suportate pentru
efectuarea serviciilor de reparație în sumă de 18 393 lei și cheltuielile pentru
procurarea pieselor de schimb și a vopselei în sumă de 13 328 lei.

Consideră reclamantul că vinovat de survenirea incident se face Primăria
orașului Căușeni, adică administrația publică locală, în conformitate cu prevederile

art.6 alin.1 din Legea cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, care nu a asigurat starea fitosanitară convenită a copacului ce creștea pe teritoriul grădiniței.

Relatează că copacul avea crengi mari și groase înclinate spre blocul locativ nr.9 din str. Ștefan cel Mare or. Căușeni, iar creanga care a căzut peste automobil era verde.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 1398, art.1404 Cod civil, art.6, art.10, art.17 din Legea cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale nr.591 din 23 septembrie 1999.

Solicită încasarea din contul Primăriei orașului Căușeni în beneficiul său a prejudiciului material în sumă totală de 31 721,60 lei și a cheltuielilor de judecată.

La data de 23 iulie 2015, Voloh Alexandru a depus cerere de modificare a cuantumului acțiunii invocând că la indicarea inițială a prejudiciului cauzat a fost admisă o greșeală mecanică de calcul, astfel indicându-se un prejudiciu mai mic decât cel suportat.

Solicită Voloh Alexandru încasarea din contul Primăriei orașului Căușeni în beneficiul său a prejudiciului material în sumă totală de 33 653 lei și cheltuielilor suportate pentru plata taxei de stat în sumă de 900 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Căușeni din 07 august 2015, acțiunea a fost admisă integral, fiind încasat din contul bugetului orașului Căușeni, prin intermediul Primăriei Căușeni în beneficiul lui Voloh Alexandru suma de 33 653,60 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 951,63 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 34 695,23 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, a fost admis apelul declarat de Primăria orașului Căușeni, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. Totodată a fost încasat din contul lui Voloh Alexandru în beneficiul statului taxa de stat pentru examinarea apelului în sumă de 757, 20 lei.

La 03 august 2017, Voloh Alexandru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a apreciat și aplicat eronat dreptul material în coraport cu circumstanțele de fapt stabilite.

Astfel, susține că sunt eronate concluziile instanței de apel cu referire la lipsa răspunderii delictuale pentru prejudiciul cauzat de Primăria orașului Căușeni și în special ce țin de neîntrunirea condițiilor generale ale răspunderii delictuale: fapta ilicită, prejudiciul, raportul de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu.

Totodată menționează că instanța de apel greșit și unilateral a constatat că creanga a căzut peste automobilul său parcat lângă blocul de locuit de pe str. Ștefan cel Mare 9, or. Căușeni din cauza vântului puternic care a fost în ziua de 16 mai 2012, deoarece potrivit scrisorii informative a Serviciului Hidrometeorologic de Stat nr.08/525 din 09 iunie 2015, pe data de 16 mai 2012, fenomene atmosferice nu s-au semnalat.

În context, susține recurentul că instanța de apel nejustificat a reținut drept temei de respingere a acțiunii lipsa unui act de accidentare a unității de transport, precum și a unui expert pentru efectuarea expertizei tehnice a automobilului,

deoarece dânsul nu a cunoscut despre necesitatea examinării unității de transport accidentată.

Însă, consideră că Primăria orașului Căușeni având calitatea de gestionar al spațiilor verzi în conformitate cu prevederile art. 10 lit. f), j), m), și n) al Legii cu privire la spațiile verzi al localităților urbane și rurale nr. 591 din 23 septembrie 1999, avea obligația de a preîntâmpina producerea oricărei pagube prin mijlocirea lucrului, ceea ce nu se poate realiza decât prin inventarierea, întreținerea și efectuarea tăierilor de îngrijire a spațiilor verzi, întru prevenirea evenimentelor producătoare de prejudicii.

În conformitate cu art.434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum denotă din actele cauzei copia deciziei instanței de apel din 23 mai 2017, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurentului Voloh Alexandru la data de 06 iunie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr.10012 (f.d. 153), însă careva date privind recepționarea acestora de către destinatari materialele cauzei nu conțin.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recurentul Voloh Alexandru s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 03 august 2017, împotriva deciziei instanței de apel din 23 mai 2017, în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Astfel, după cum se constată la caz, la data de 16 mai 2012 în jurul orelor 18.10 la punctul operativ al Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale Căușeni a parvenit un apel telefonic de la cetățeanul Dragoman Ion care a informat că în or. Căușeni pe str. Ștefan cel Mare pe teritoriul grădiniței nr. 2, peste automobilul de model „Mercedes 200” cu numerele de înmatriculare XXXXX ce aparține cu drept de proprietate lui Voloh Alexadru a căzut un arbore uscat (f.d. 12).

Ca urmare, la fața locului s-a deplasat echipa de descarcerare și deblocare a USP-14, care a efectuat lucrările de descarcerare, iar Comisariatul de Poliție al Raionului Căușeni a înregistrat materialul nr. 1449 pe faptul căderii la 16 mai 2012 în jurul orei 16.00 în or. Căușeni, str. Ștefan cel Mare 9, a unui copac de specie salcie peste automobilului de model „Mercedes E-200” cu numerele de înmatriculare XXXXX și deteriorării automobilului respectiv.

Tot materialul probator atestă că, în rezultatul examinării materialului înregistrat și cercetării automobilul deteriorat a fost întocmit procesul-verbal de cercetare la fața locului din 16 mai 2012, prin care s-a constatat că lângă automobil de model „Mercedes E-200” cu numerele de înmatriculare XXXXX, parcat lângă blocul de locuit de pe str. Ștefan cel Mare 9 or. Căușeni, este răsturnat un arbore de specie salcie care la 16 mai 2012, în jurul orelor 16.00 a căzut peste automobil,

deteriorând geamul din spate, acoperișul, în față - aripa dreaptă și capota, în spate - capota de la portbagaj. La fel s-a constatat că, deteriorarea a fost cauzată de căderea unei porțiuni de copac cu diametrul tulpinii de 70 cm (f. d. 28-32).

Este cert și faptul că urmare a incidentului din 16 mai 2012, Voloh Alexandru a reparat din surse proprii automobilul deteriorat suportând pentru aceasta cheltuieli în sumă totală de 33 653,60 lei, inclusiv: costul lucrărilor de reparație în sumă de 17 593 lei, costul pieselor în sumă de 7238,60 lei, costul parbrizelor, lunetei și cheltuielile legate de montarea acestora în sumă de 4 500 lei, costul materialelor de vopsit în sumă de 4 190 lei și cheltuielile de transport în sumă de 132 lei (f.d.13-17).

Iar, la data de 15 aprilie 2015, Voloh Alexandru a înaintat acțiune în judecată împotriva Primăriei or. Căușeni și în urma concretizării cerințelor a solicitat repararea prejudiciului material în mărime de 33 653 lei, cauzat în urma incidentului din 16 mai 2012 și deteriorării automobilul „Mercedes E/200” cu numerele de înmatriculare XXXXX ce-i aparține cu drept de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 900 lei, invocând în acest sens prevederile art. 1398 alin. (1), 1404 din Codul civil și art. art. 6, 10, 17 din Legea cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale nr. 591 din 23 septembrie 1999.

Judecând pricina în cauză prima instanță a ajuns la concluzia admiterii integrale a acțiunii dispunând încasarea din contul bugetului orașului Căușeni, prin intermediul Primăriei Căușeni în beneficiul lui Voloh Alexandru suma de 33 653,60 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 951,63 lei cu titlu de cheltuieli de judecată (f.d. 78-81).

Pentru a decide astfel, prima instanță cu referire la prevederile art. 1398 alin. (1) Cod civil, și art. art. 17, lit. d), 18 alin. (1) din Legea cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale nr. 591 din 23 septembrie 1999 ce reglementează aspecte ce țin de temeiul și condițiile generale ale răspunderii delictuale, obiectivele administrării și gospodăririi spațiilor verzi și administrarea spațiilor verzi a reținut că pârâtul nu a negat faptul că spațiile verzi inclusiv de pe teritoriul grădinițelor se află în gestiunea administrației publice locale și nu a depus careva obiecții asupra bonurilor de plată prezentate de Voloh Alexandru în confirmarea cuantumului prejudiciului material cauzat.

Totodată prima instanță a remarcat că pârâtul în calitate de autoritate publică investită cu atribuții distincte de a administra și gospodări spațiile verzi, era obligat să asigure menținerea spațiilor verzi în stare corespunzătoare să înlăture riscurile de cauzare a daunelor pentru bunuri și persoane precum și să organizeze curățirea și defrișarea arborilor, însă nu a demonstrat diligența necesară și rezonabilă în executarea acestor obligații, în rezultat fiind ținut să repare prejudiciul cauzat în urma survenirii riscului neînlăturat la timpul corespunzător.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Primăria orașului Căușeni, instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii apelului și casând integral hotărârea primei instanțe a pronunțat o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

În susținerea soluției date, instanța de apel a invocat că la caz este imposibil de a constata vinovăția pârâtului în cauzarea deteriorării automobilului de model „Mercedes E/200” ce-i aparține cu drept de proprietate lui Voloh Alexandru, deoarece în susținerea pretențiilor invocate nu au fost prezentate careva acte sau

întocmite rapoarte de expertiză prin care să se stabilească în rezultatul căror împrejurări a căzut creanga peste autovehicul, concluzionând în acest sens că existența unui prejudiciu nu este o condiție suficientă pentru nașterea obligației de reparare.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, pe când prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia admiterii acțiunii formulate de Voloh Alexandru.

În favoarea concluziei enunțate instanța de recurs reține că în conformitate cu prevederile art. 1398 al. (1) Cod Civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Iar, potrivit art. 1404 al. (4) Cod Civil, în cazul în care o autoritate publică are o obligație impusă de un act adoptat în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, ea răspunde pentru prejudiciul de acest fel cauzat sau nepreîntâmpinat prin neexecutarea obligației, cu excepția cazului când autoritatea publică demonstrează că a dat dovadă de diligentă rezonabilă în executarea obligației.

Totodată, în conformitate cu art. 18 al. (1) din Legea cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale nr. 591 din 23 septembrie 1999, administrarea și gospodărirea spațiilor verzi proprietate publică este exercitată de către autoritățile administrației publice locale și alte organe împuternicite în acest scop.

Conform art. 17 lit. d) din Legea menționată, administrarea și gospodărirea spațiilor verzi trebuie să asigure elaborarea și aplicarea unui complex de măsuri privind aducerea și menținerea spațiilor verzi în starea corespunzătoare funcțiilor lor.

Pe când, reieșind din prevederile art. 10 lit. j) din Legea citată autoritățile locale sunt obligate să respecte tehnologiile corespunzătoare la executarea lucrărilor de creare și întreținere a spațiilor verzi.

Instanța de recurs reține că din esența normelor legale enunțate este de înțeles că autoritatea publică în scopul protecției contra pericolului de producere a unui anumit fel de prejudiciu și excluderii riscurilor unor eventuale incidente este investită cu atribuții de administrare a spațiilor verzi, fiind obligată să acorde zonelor respective îngrijirea corespunzătoare și tratamentul necesar, să asigure menținerea spațiilor verzi în stare corespunzătoare prin curățirea și defrișarea arborilor uscați și să dea dovadă de diligență rezonabilă în executarea obligației, or, în caz contrar răspunde pentru prejudiciul cauzat în acest fel sau nepreîntâmpinat prin neexecutarea obligației.

Însă, după cum se constată la caz, Primăria orașului Căușeni deși a nu a negat faptul că spațiile verzi, inclusiv de pe teritoriul grădiniței se află în gestiunea administrației publice locale, în perioada anilor 2011-2012 nu a întreprins măsurile necesare de defrișare și curățare a zonei verzi din preajma grădiniței de copii nr. 2 din or. Căușeni, ceea în consecință a dus la căderea unei ramuri de la un copac de pe teritoriul grădiniței respective peste automobilul de „Mercedes E/200” cu numerele de înmatriculare XXXXX, ce-i aparține cu drept de proprietate lui Voloh Alexandru deteriorându-l.

Prin urmare, după cum corect a reținut și prima instanță, este evident că Primăria or. Căușeni contrar atribuțiilor de administrare a spațiilor verzi cu care este investită nu a demonstrat diligența necesară și rezonabilă în executarea obligațiilor de menținere a spațiilor verzi în stare corespunzătoare și în special a zonei din preajma grădiniței de copii nr. 2 din or. Căușeni, unde a avut loc prăbușirea unui arbore peste automobilul de „Mercedes E/200” cu numerele de înmatriculare XXXXX, deteriorându-l, iar prin prisma prevederilor art. 1398 alin. (1) Cod civil este ținută să repare prejudiciul cauzat în urma riscului neînălțurat.

Sub aspectul dat, instanța de apel eronat a reținut că reclamantul nu și-a probat întinderea prejudiciului suportat iar prin raportul de expertiză judiciară nr. 185 din 27 martie 2017, efectuat în cadrul examinării cauzei în instanța de apel nu este posibilă stabilirea mărimii prejudiciului cauzat automobilului deteriorat din motiv că nu este indicat gradul de defectare a pieselor și modelele de înlăturare a defecțiunilor cauzate în rezultatul căderii arborelui peste automobil.

Sau, în confirmarea prejudiciului material cauzat în mărime de 33 653,60 lei, Voloh Alexandru a prezentat Nota de plată eliberată de AS „Autosela” cu indicarea costului pieselor, factura eliberată de furnizorul SRL „Parbriz Expres”, Actul lucrărilor efectuate nr. 1514 din 30 mai 2012 și lista materialelor de vopsit cu indicarea costului lucrărilor (f.d.13-17) și împotriva acestor înscrisuri Primăria orașului Căușeni nu a înaintat careva obiecții.

Totodată, instanța de recurs consideră că instanța de apel nejustificat a conchis că în situația în care la caz nu au fost prezentate careva acte sau întocmite rapoarte de expertiză prin care să se stabilească în rezultatul căror împrejurări a căzut creanga peste automobilul parcat în apropiere este imposibil de a constatat vinovăția Primăriei orașului Căușeni de deteriorarea automobilului.

Aceasta deoarece potrivit art.10 lit. j) și m) din Legea cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale nr. 591 din 23 septembrie 1999, autoritățile administrației publice locale respectă tehnologiile corespunzătoare la executarea lucrărilor de creare și întreținere a spațiilor verzi și asigură starea fitosanitară convenită a spațiilor verzi, indiferent de apartenența acestora, organizând acțiunile necesare pentru depistarea, prevenirea și combaterea bolilor și dăunătorilor.

Conform art. 7 lit. c) și d) din aceeași Lege, administrarea și gospodărirea spațiilor verzi trebuie să asigure elaborarea și aplicarea unui complex de măsuri privind aducerea și menținerea spațiilor verzi în starea corespunzătoare funcțiilor lor.

Iar, art. 18 alin.(1) din Legea menționată stabilește că administrarea spațiilor verzi este exercitată de către autoritățile administrației publice locale și alte organe împuternicite în acest scop.

La capitolul dat este important de menționat că, administrația publică locală care inventariază starea fitosanitară a copacilor și intervine cu lucrări silvotehnice în vederea defrișării, retezării crengilor ce prezintă pericol și păstrării acestora în limitele hotarelor lor, indiferent de prezența unei sesizări sau nu, era obligată să întreprindă măsuri în vederea prevederii și prevenirii unei eventuale rupturi sau căderi a copacului prăbușit în litigiu, cu atât mai mult că acest copac se afla pe teritoriul unei grădinițe de copii și prezenta un eventual pericol pentru viața și sănătatea copiilor.

Or, nu poate fi pusă în sarcina reclamantului examinarea fitosanitară a arborelui și expertiza acestuia, deoarece aceasta este obligațiunea directă a administrației

publice locale care și urmează să demonstreze că a dat dovadă de diligență rezonabilă în executarea acestei obligații.

În conexiunea celor relatate se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a admis acțiunea înaintată de Voloh Alexandru.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Voloh Alexandru este întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Voloh Alexandru.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, și se menține hotărârea Judecătoriei Căușeni din 07 august 2015, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Voloh Alexandru împotriva Primăriei Căușeni cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva